

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH220033

NAZWA
OBSZARU Dolna Wisła

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH220033	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolna Wisła

1.4. Data opracowania 2001-05	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-08
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-08
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 13 lipca 2021 r. w spr. soo Dolna Wisła (PLH220033)

Wyjaśnienia:	Powiększenie - 10.2009 r.
--------------	---------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
18.8413

Szerokość geograficzna
53.8295

2.2. Powierzchnia [ha]:
10374.19

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL63	Pomorskie
PL61	Kujawsko-Pomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			114.12		M	A	C	A	A
3270			10.37		M	D			
6120			51.87		M	B	C	B	B
6210			10.37		M	D			
6430			10.37		M	D			
6510			103.74		M	B	C	B	B
9160			103.74		M	C	C	C	C
9170			103.74		M	B	C	B	B
9190			33.2		M	C	C	C	C
91E0			790.51		M	B	C	B	B
91F0			207.48		M	C	C	C	C
91I0			10.37		M	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.

- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
F	1130	Aspius aspius			p				P	M	C	C	C	C
M	1308	Barbastella barbastellus			p				R	M	D			
A	1188	Bombina bombina			p				P	M	C	B	C	C
M	1337	Castor fiber			p				P	M	D			
F	1149	Cobitis taenia			p				P	M	C	C	C	C
F	1163	Cottus gobio			p				P	M	C	C	C	C
F	1099	Lampetra fluviatilis			c				P	M	C	C	C	C
M	1355	Lutra lutra			p				P	M	D			
F	1145	Misgurnus fossilis			p				P	M	D			
M	1324	Myotis myotis			p				R	M	D			
F	2522	Pelecus cultratus			p				R	M	D			
F	5339	Rhodeus amarus			p				P	M	D			
F	1106	Salmo salar			c				V	M	C	C	C	C
A	1166	Triturus cristatus			p				P	M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

[Powrót](#)

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N06	21.18
N10	23.37
N21	0.6
N16	2.73
N19	2.79
N23	0.06
N17	2.73
N12	46.54
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje fragment doliny Wisły w jej dolnym biegu, od południowej granicy woj. pomorskiego do Mostu Knybawskiego na południe od Tczewa. Poza tym w granicach ostoi znajduje się również górny odcinek Nogatu od śluzy w Białej Górze do śluzy pod Wielbarkiem. Wisła w granicach ostoi płynie szerokim korytem, niemal w całości ujętym w obwałowania. Jedynie na kilku odcinkach lewy brzeg pozbawiony jest sztucznych ograniczeń przeciwpowodziowych, tj. na północy w rejonie Subków, w okolicy Gniewa i Jańsk oraz na południe od wsi Opalenie. Naturalny pozostał również prawy brzeg Nogatu w pobliżu wsi Węgry. W pozostałych miejscach doliny Wisły wybudowano wysokie wały przeciwpowodziowe, oddzielające koryto rzek od miejscami szerokiego dna doliny. Obecnie, jedynie na obszarze międzywał zachodzą współczesne procesy rzeczne, dlatego zachowało się tu wiele różnej wielkości starorzeczy, otoczonych zaroślami wierzbowymi oraz pozostałościami rozległych niegdyś lasów łęgowych. Poza tym dno doliny jest zmeliorowane i poddane pod uprawę. Na odcinkach pozbawionych umocnień przeciwpowodziowych zbocza doliny tworzą niekiedy wysokie skarpy, na których utrzymują się ciepłolubne murawy oraz grądy. Oprócz wciąż wysokich wartości przyrodniczych, cały omawiany rejon ma duże znaczenie zarówno krajobrazowe, ze względu na rozległe formy terenowe, jak i kulturowe, ponieważ zachowało się tu wiele zabytków związanych z działalnością człowieka, takich jak zamki krzyżackie, obiekty hydrotechniczne, zabudowa i cmentarze mennonickie oraz liczne grodziska.

4.2. Jakość i znaczenie

Fragment stosunkowo dobrze zachowanej doliny wielkiej rzeki, z układem roślinności nawiązującym miejscami do naturalnego. Na tym obszarze występują zróżnicowane zbiorowiska roślinne, w tym - różne typy łąk. Wyróżniono tu 9 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i odnotowano 15 gatunków zwierząt z Załącznika II tej dyrektywy. Szczególnie bogata i cenna jest ichtiofauna. We florze roślin naczyniowych stwierdzono liczne gatunki zagrożone i prawnie chronione w Polsce. Jest to też fragment ostoi ptasiej o randze europejskiej.

Na murawach kserotermicznych występują rzadkie i zagrożone gatunki owadów reprezentujących m.in. pontyjski element zasięgowy i/lub umieszczone na Polskiej Czerwonej Liście - m.in. żądłówka z rodziny grzebaczowatych chwastosz pluskwiaowiec *Tachysphex fulvitaris* (CR), wardzanka *Bembix rostrata* (VU), czy osiagające skrajnie północne stanowiska w Polsce: żądłówka smukła *Scolia hirta* (VU), pasikonik wątlak paskowany *Leptophyes albivittata* i ślimak wstężyk austriacki *Cepaea vindobonensis*.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

--

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	G05.04		i
H	K04		i
M	J02.12.02		i
H	J02.05		b
M	A04.03		i
M	B02.02		i
M	I01		b
M	G05.01		i
M	E03.01		i
M	J02.03		i
M	H01.01		i

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	L08		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne, O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Anonymus - Powszechna inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych programu Natura 2000 na gruntach leśnych i nieleśnych Nadleśnictw Kwidzyn i Starogard RDLP Gdańsk anonimus 1994-2008. Monitoring chiropterofauny na terenie użytku ekologicznego "Mopkowy Most". anonimus. 2001. Inwentaryzacja teriofauny, awifauny, herpetofauny i entomofauny rezerwatu "Biała Góra". anonimus. 2008. Projekt planu ochrony rezerwatu przyrody Las Mątański na okres 2008-2027. PRO-LAS Weremijewicz i Wsp. Sp.j., Białystok. Buliński M. 1993 Flora roślin naczyniowych doliny Wierzycy w warunkach antropogenicznych przemian środowiska przyrodniczego. GTN, Acta Biol. 8 7-51Buliński M. 1994. Systematyczny przegląd flory roślin naczyniowych doliny Wierzycy i dolin jej trzech dopływów. GTN, Acta Biol. 9 5-174Ciechanowski M., Kowalczyk J. K., Błażuk J. 2004. Waloryzacja rezerwatów roślinności kserotermicznej "Biała Góra",

"Kwidzyńskie Ostrnice" i "Miłachowo" (woj. pomorskie) w oparciu o wybrane elementy fauny (Insecta, Amphibia, Reptilia, Aves, Mammalia). Przegląd Przyrodniczy 83-108 15 (3-4) Herbich J. 1971. Dokumentacja florystyczna i fitytosocjologiczna rezerwatu Wiosło Duże. Gdańsk. Msc. Herbich J. 1971. Dokumentacja florystyczna i fitytosocjologiczna rezerwatu Wiosło Małe. Gdańsk. Msc. Herbich J. 1974b. Problem zachowania rezerwatów leśnych w okolicach Opalenia nad dolną Wisłą. Ochr. Przyr. 40: 113-138. Jarzembowski T., Ciechanowski M., Przesmycka A. 2000. Zimowanie nietoperzy na Pomorzu Gdańskim w latach 1989-1999. 1(1): 57-78. Jelinowski T. 1969. Roślinność Lasu Mątewskiego na Żuławach. Acta Biol. et Med. 14(5). Mieńko W. 2000. "Biała Góra". Plan ochrony na lata 2007-2026. Dla Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Gdańsku. (manuskrypt). Mieńko W. i in. 1999. Inwentaryzacja i dokumentacja przyrodnicza gminy Gniew. Biuro Dok. i Ochr. Przyr., Gdańsk. Msc. Mieńko W. i in. 1999. Inwentaryzacja i dokumentacja przyrodnicza gminy Sadlinki. Biuro Dok. i Ochr. Przyr., Gdańsk. Msc. Mieńko W. i in. 1999. Inwentaryzacja i dokumentacja przyrodnicza miasta Gniew. Biuro Dok. i Ochr. Przyr., Gdańsk. Msc. Mieńko W. i in. 2001. Dokumentacja przyrodnicza projektowanego rezerwatu Mątawski Las. Biuro Dok. i Ochr. Przyr., Gdańsk. Msc. Mieńko W. i in. 2001. Inwentaryzacja i dokumentacja przyrodnicza gminy Ryjewo. Biuro Dok. i Ochr. Przyr., Gdańsk. Msc. Mieńko W. i in. 2002. Inwentaryzacja i dokumentacja przyrodnicza gminy Subkowy. Biuro Dok. i Ochr. Przyr., Gdańsk. Msc. Sulma T., Walas J. 1963. Aktualny stan rezerwatów roślinności kserotermicznej w obszarze dolnej Wisły. Ochr. Przyr. 29: 267-329. Wiktorowicz G. 1989. Flora naczyniowa doliny dolnej Wisły między Nowem a Opaleniem. Praca magisterska. Katedra Ekol. Roś. i Ochr. Przyr. UG. Żółkło K., Bloch-Orłowska J., Markowski R., Meissner W. 2004 Plan ochrony rezerwatu przyrody "Parów Węgry". Gdańsk.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	3.0	PL03	0.86	PL04	63.95

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Gniewski	*	0.95
PL02	Parów Węgry	*	0.21
PL02	Wiosło Duże	*	0.28
PL02	Biała Góra	*	0.04
PL04	Środkowożuławski	*	11.59
PL02	Wiosło Małe	+	0.24
PL04	Rzeki Nogat (woj. pomorskie)	*	7.01
PL03	Nadwiślański Park Krajobrazowy	*	0.86
PL04	Nadwiślański (woj. pomorskie)	*	15.18
PL04	Doliny Kwidzyńskiej	*	19.23
PL04	Białej Góry	*	9.98
PL02	Las Mątawski	+	2.23

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

[Powrót](#)

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
Adres:	Polska Chmielna 54/57 80-748 Gdańsk
Adres e-mail:	sekretariat.gdansk@rdos.gov.pl

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Adres:	Polska Dworcowa 81 85-009 Bydgoszcz
Adres e-mail:	kancelaria.bydgoszcz@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisła PLH220033 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1185) Link: http://www.edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/WDU_C/2015/1185/akt.pdf
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH220033

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--